

Hallintosäännön päivittäminen

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 257

Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Valtuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja muutoksista. Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset ainakin niistä asioista, jotka kuntalain 90 §:ssä luetellaan. Sanalla "tarpeelliset" korostetaan hallintosäännön sisällön joustavuutta. Voidaan harkita, tarvitaanko toiminnan ohjaamiseen hallintosäännön määräystä. Sana "ainakin" ilmaisee, että luettelo ei ole tyhjentävä.

Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa. Kunnan päätösvalalla tarkoitetaan kunnan hoidettavaksi lain mukaan tai muuten kuuluvia asioita, joissa kunta voi tehdä tai joissa sen edellytetään tekevän päätöksiä. Valtuusto tekee toimivallan siirtoa koskevat päätökset aina hallintosäännöllä. Toimivaltaa ei voida siirtää erillisellä valtuuston päätöksellä. Päättäessään hallintosäännöstä, valtuusto samalla määrittelee oman asemansa kunnan päätösvalan käyttäjänä, päättää toimielinten ja viranhaltijoiden välisestä työnjaosta ja ratkaisee, annetaanko kunnan viranomaiselle valta omalla päätöksellään siirtää toimivaltaansa edelleen.

Kunnan johtaminen jakaantuu poliittiseen johtamiseen ja ammattijohtamiseen. Poliittiseen johtamiseen kuuluu tavoitteenasettelu sekä päätöksentekoa ohjaavien linjausten tekeminen. Ammatillinen johtaminen on poliittisen päätöksenteon apuna toimivan valmistelu- ja täytäntöönpano-organisaation johtamista. Johtamisvastuussa olevien roolien tulisi olla selkeät, ja johtamisen rakenteiden ja toimintatapojen määriteltäviä ja niihin on sitouduttava. Hallintosääntö on kunnan hallinnon ja toiminnan keskeinen ohjausväline. Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Kuntalaisten tulee pystyä hallintosäännöstä tarkistamaan kenellä toimivalta missäkin asiassa on.

Kuntalaissa ei säädetä hallintosäännön voimaantulosta. Voimaantuloon sovelletaan päätösten täytäntöönpanokelpoisuutta koskevaa 143 §. Päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei ole vielä saanut lainvoimaa, jollei oikaisuvaatimus tai valitus päätöksen täytäntöönpanon vuoksi käy hyödyttömäksi. Hallintosäännöllä järjestetään kunnan sisäistä hallintoa ja toimintaa. Tämän vuoksi on katsottu, että hallintosääntö voi mahdollisesta valituksesta huolimatta tulla voimaan heti kun se on hyväksytty. Jotta voimaantulopäivästä ei syntyisi epätietoisuutta, hallintosääntöä hyväksyttäessä tai muutettaessa on samalla syytä päättää sen voimaantuloajankohdasta.

Suomen Kuntaliitto on laatinut [mallin](#) kunnan hallintosäännöksi. Hyväksyttäväksi esitettävä hallintosääntö on pääosin kuntaliiton hallintosääntömallin mukainen mutta koska hallintosääntö on myös toiminnan ohjausväline, Tohmajärven kunnan hallintosääntö huomioi tohmajärveläisen toimintatavan ja resurssit. Kuitenkaan hallintosääntö ei ole ikinä valmis, vaan muutokset ja hallintosäännön päivittäminen ovat osa normaalia kunnan toimintaa. Hallintosäännön päivittämisen tarve syntyy, kun lainsäädäntöön, organisaatioon, toimintatapoihin tai toimintaympäristöön tulee muutoksia. Hallintosääntöä päivitetessä on syytä aina varmistaa myös hallintosäännön selkeys ja ajantasaisuus.

1 § Hallintosäännön soveltaminen: Jotta voimaantulopäivästä ei syntyisi epätietoisuutta, hallintosääntöä hyväksyttäessä tai muutettaessa on samalla syytä päättää sen voimaantuloajankohdasta.

,

15 § Kunnanjohtaja: Etuosto-oikeuden käyttämisen prosessi on selkeytynyt eikä erillistä valmistelua enää tarvita.

25 a § Sivistyslautakunta, 26 e § Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 26 f § Perusopetuksen/lukion rehtori ja koulunjohtaja, 26 g § Lukion rehtori sekä 26 h § Varhaiskasvatuksen päällikkö: Tuen uudistus perustuu lakimuutoksiin: laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) ja laki lukiolain muuttamisesta (801/2024). Muutokset tulivat pääosin voimaan lukuvuoden 2025–2026 alkaessa 1.8.2025.

Perusopetuksen tuen uudistus edellyttää kunnissa selkeitä vastuunjakoja ja päätöksentekoprosesseja. Hallintosääntöä on päivitettävä vastaamaan johdonmukaisesti uusia termejä ja viranhaltijoiden vastuita. Lakimuutos on ottanut käyttöön uutta käsitteistöä, ja hallintosäännön muutoksilla varmistetaan, että paikallinen termistö vastaa uutta lainsäädäntöä.

25 b § Ympäristölautakunta: Jätehuoltoviranomaisena toimimisen ilmaiseminen yksiselitteisesti hallintosäännössä on tekninen tarkenne ja täsmentää sitä, että kunnalla on viranomaisrooli jätehuollossa. (k. 4.)

Vesihuoltoa koskeva kirjaus on tekninen tarkennus. (k. 14.)

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tehtävänä on päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Tohmajärven kunnan hallintosäännön 23 §:n 15. kohdan mukaan kunnanhallitus päättää taksoista ja maksuista. Tarkennetaan kirjausta vastaamaan kuntalakia ja muita hallintosäännön määräyksiä. (k. 28.)

Laissa puhutaan ”kunnasta”, joten kaavoituskatsauksen hyväksyminen on valtuuston tehtävä, ellei sitä hallintosäännössä anneta jonkun muun viranomaisen tehtäväksi. Kaavoituskatsauksen hyväksyminen ympäristölautakunnassa keventää hallintoprosessia. (k. 30.)

26 a § Toimialajohtajan tehtävänä on toimialallaan: Paikallisista järjestelyeristä ei tehdä paikallista sopimusta mutta paikalliset järjestelyerät ovat työ- ja virkaehtosopimukseen sisältyviä palkankorostuseriä, jonka käytöstä sovitaan paikallisesti työnantajan ja henkilöstön edustajien kesken. Paikallinen järjestelyerä on osa laajempaa sopimusratkaisua, jolla voidaan esimerkiksi korjata palkkaeroja, parantaa kilpailukykyä eli luonteeltaan hyvin operatiivista ja siksi lisätään kunnanjohtajalle oikeus hyväksyä nämäkin. (kunnanjohtaja 3. k)

147 § Asiakirjojen allekirjoittaminen: Suomi.fi valtuushakemusten allekirjoittamisoikeuden näkyminen yksiselitteisesti kunnan hallintosäännössä helpottaa sähköistä asiointia.

Muutoksia esitetään pykäliin: 1, 15, 25 a, 25 b, 26 a, 26 e, 26 f, 26 g, 26 h ja 147.

Esityslistan liitteenä on Tohmajärven kunnan hallintosääntö.

Asian valmistelija

hallintopäällikkö Heidi Pitkänen, heidi.pitkanen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4002
sivistys- ja hyvinvointijohtaja Seija Rosti, seija.rosti@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4154

Esittelijä

kunnanjohtaja Löppönen Mikko Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy hallintosäännön ja esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi hallintosäännön ja päätti esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Kunnanvaltuusto 08.12.2025

164/00.01.01.00/2025

Esityslistan asia n:o 7.

Päätös
